

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XI. Ex tuæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

dum, si etiam non superveniente impedimento beneficiarius citatus ad terminum præfixum venire amplius non potuisset, sicut *Imola* hîc docet *in fine*. Quamvis in tali casu, si res adhuc integra sit, & electio, vel collatio alteri non facta, neque sententia privationis judicialiter lata, secundum æquitatem beneficiarius admitti debeat, aliâ ipsi pœnâ propter legitimam absentiam decretâ, *argum. o. precedentis*, cum moram commissam brevi tempore, purgare impedimentum excusans, non tantum absoluta impossibilitas, sed etiam difficultas non modica, consideratis personæ, loci, aliisque circumstantiis, intelligi debeat, *secundum Barthol. in L. continuus S. illud. n. 7. ff. de verborum obligationibus*.

CAPITULUM XI.

EX TUÆ.

PARAPHRASIS.

Si beneficiarius ab Ecclesia sua fraudulenter se absentârît, & citatio ad ipsum pervenire non possit, per trinum publicè affixum edictum citari debet; si neque tunc comparuerit, expectatis sex mensibus, si non venerit, secundum *Canones*, beneficium ei auferri debet.

SUMMARIUM.

1. Clericus absens illicitè, si malitiosè impediât, quominus ad se citatio perveniat, privari potest suo beneficio, post trinam, per edictum publicum, affixum ad valvas Ecclesie, monitionem, si intra sex menses non revertatur.
2. Et quamvis, non in omni casu, una peremptoria citatio cum legitimo tempore sufficiat, si à Iure trina requiratur, probabiliter tamen in hoc casu edicti ad valvas Ecclesie affixi, una peremptoria, cum tempore competente, sufficit.
3. Alius modus est procedendi contra Clericos taliter absentes per censuram

suspensionis & excommunicationis, & talium reductio utilis Ecclesie videbitur.

4. Et quamvis realiter degradatum non possit restituere, nisi solus Papa; verbaliter tamen depositum restituere nonnunquam potest etiam Episcopus.

Notandum. Tamen beneficiarius illegitimè absens personaliter citari debet, per nuncium, aut litteras, si sciatur, ubi sit, & citatio ad ipsum pervenire possit, uti in superioribus capitulis dictum; tamen si citatio ad ipsum, qui malitiosè absens, pervenire non possit, tunc publico edicto ad valvas Ecclesie affixo, ter citari debet, & postea, si intra sex menses non revertatur, beneficio privari. Ratio dari debet, quia si quis personaliter citatus, cum venire possit, non veniat, verè contumax reputatur, quia sciatur, quòd voluntatem veniendi non habeat; quam ob rem in tali casu, in quo etiam simpliciter, & de plano agitur, sufficit una citatio personalis. *Clem. 2. juncta Gl. V. citatione & V. non peremptorie, de verborum significatione*. At verò citatio per edictum efficit contumaciam fictè, & præsumptivè, cum certò non sciatur, num absenti innorescat, & idèò meritò statutum, ut trina citationis publicatio fiat, qua de re *Felinus in C. consuluit n. 8. de officio delegati*.

Sed dubitatur, an in hoc casu sufficiat una citatio per edictum peremptoria, dato tanto temporis spatio, quod satis sit pro tribus citationibus, ut si pro unâ citatione darentur decem dies ad comparandum, unicum edictum peremptorium affigatur, præfixo 30. dierum termino. Negat *Joan. And. hic & Abb. uterque n. 4. Felinus cit. loco*. ubi regulam tradunt, si lex requirat trinam citationem in ordine ad pœnam decernendam, non sufficere unam peremptoriam citationem; & hæc sententia vera est, si consuetudo sit, ut proclamatio præmittatur per præconem *juxta Clem. 1. de judicijs. juncta Glossa*, citius enim ejus rei cognitio perveniet ad absentem, si proclamatio

ratio ter fiat, quàm si semel. Sin autem absque præconis voce edictum publicetur ad Ecclesie valvas *juxta C. ult. de dolo.* perinde erit, si unum edictum, adjecto termino peremptorio 30. dierum proster, ac si tria edicta affigantur secundum decem dierum intervalla, sicuti Molina notavit: quare tunc generalis regula locum habere videtur tradita in *L. contumacia 13. ff. de re judicata*, quòd unum peremptorium tribus edictis æquivalet.

§.

Contra eos.

Alius modus est procedendi contra Clericos absentes per censuram suspensionis, & excommunicationis: quòd si neque hoc modo ad obedientiam & residentiam compelli possunt, tum demum ijs remotis, seu privatis, alij in locum eorum constitui debent; degradationis autem sententia in eos non promulgabitur, ut secundum misericordiam, & indulgentiam citius restitui possint. Iste modus procedendi usurpari potest contra Clericos absentes, si eorum reductio utilis Ecclesie futura sit, prout hic *Abbas* notavit, ut videlicet non statim post monitionem primam eorum beneficia alijs conferantur, tanquam deserta, sed repetitis monitionibus, atque illatis censuris, absentes ad reditum, & obedientiam adigantur: sin autem in censuris contumaciter perseverent, tunc beneficijs quidem privati, sed non ita, ut omnino ab officio deponantur, aut degradentur, nam depositio aut degradatio per sententiam fit absque spe restitutionis ordinariæ, quæ statim secutâ emendatione fieri debeat; at verò suspensum, & excommunicatum, & uno verbo propriè dictâ censurâ ligatum, Superior ex debito officij absolvere debet, cum primùm ille à contumacia recesserit.

4. Quæres. Num Episcopus beneficiarium ex tali causa depositum restituere possit. Resp.

cum Molina hic. n. 14. Abb. in cit. c. 4. §. de adulterijs. de judicijs. Vel sermo est de depositione actuali, seu reali degradatione, per quam Clericus omnibus clericalibus privilegijs exuitur, tunc restituere ad solum Papam spectat, secundum *Gl. receptam in c. idem. 10. verbo restitutionibus, causa. 2. q. 6.* præterquam, si appareat, sententiam degradationis injustè, v. g. per testes falsos, latam esse, secundum *Gl. in c. Episcopus 65. causa 11. q. 3.* Vel sermo est de depositione verbali, per quam Clericus privilegia clericalia non amittit, prout dixi *lib. 1. tract. 5. p. 3. c. 5.* in hoc casu distinguendum, num depositionis pœna Jure communi canonico decreta sit, & an ea sit sententiæ latæ, in quo casu Episcopus restituere non potest; an verò sententiæ ferendæ, tunc dispensare Episcopus posse videtur, & relaxare juxta ea, quæ dixi in *cit. §. de adulterijs.* Sin autem depositionis pœna Jure Canonico decreta non sit, sed ab Ordinario alicui inferatur, eò quòd incorrigibilis videatur, & alijs mitioribus pœnis emendari non possit, tunc post secutam emendationem Episcopus pœnam relaxare potest.

CAPITULUM XII.

Tuz.

PARAPHRASIS.

Altisiodorensis Episcopus quæsit ex Innocent. III. an si Canonici, quibus indultum est, ut causâ studiorum absentes, beneficiorum suorum reditus percipiant, ad castella, aut vicos, in quibus nullum, aut non congruum est studiorum exercitium, abeant, fructus nihilominus consequi debeant. Respondet Papa, cum fraus & dolus nemini patrocinari debeat, eos, qui ejusmodi fraudem committunt, dictâ indulgentiâ frui non oportere.

Sum-